

strokovni literaturi, ki je večkrat prenasičena z ustaljenimi obrazy. Oblikovno (knjigo je opremil Darko Golija, tehnično oblikovala pa Vesna Orgulan) je knjiga prijetna, skladna in nevsiljivo sveža.

Kot prispevek k slovenski etnologiji je raziskava Maje Godina nesporno dovolj pomemben člen v raziskovanju delavske kulture pri nas, ki ga ne bo mogoče prezreti ob kasnejših raziskovanjih istih ali širših časovnih, socialnih ali krajevnih danosti.

Janja Žagar

BREDA ČEBULJ-SAJKO, *MED SREČO IN SVOBODO* - Avstralski Slovenci o sebi, samozaložba, Ljubljana 1992, 250 str.

450

Knjiga *Med srečo in svobodo* - Avstralski Slovenci o sebi etnologinje mag. Brede Čebulj-Sajko je rezultat avtoričinih desetletnih raziskovalnih prizadevanj pri raziskovanju načina življenja, etnične in kulturne identitete ljudi, ki jim doma pravimo slovenski izseljenci na avstralski kontinent, katerih življenjske zgodbe v pričujoči knjigi pa nam govorijo o načinu življenja povojnih priseljencev v avstralsko družbo.

Kdor je knjigo že prebral, menim, da bo lahko pritr dil oceni, da je avtorica z njo objavila doslej temeljno raziskovalno študijo znotraj tistega dela raziskav v slovenski etnologiji, katerih raziskovalni predmet je način življenja in identiteta izseljencev s slovenskega etničnega prostora.¹

Knjižne izdaje etnološkega raziskovanja etnične in kulturne identitete slovenskih priseljencev v druga državna in kulturna okolja, ki jih je slovenska etnologija ponudila že doslej, so kljub njihovi nesporni kvaliteti (Sulič, Slavec, Cajnko) vendarle rezultat dodiplomskega raziskovanja študentov Oddelka za etnologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. So rezultat za knjižno objavo prirejenih diplomskih nalog, ki so nastale na pobudi za raziskovanje znotraj dveletnega seminarja za etnološko raziskovanje slovenskega izseljenstva, ki ga je na fakulteti pred desetletjem vodila mag. Mojca Ravnik.

Knjiga *Med srečo in svobodo* je rezultat nadaljnih raziskovalnih prizadevanj mag. Brede Čebulj-Sajko, ki se je po diplomu² v Avstralijo še vračala (1984 /85, 1991) in se tam neposredno seznanjala ne le z načinom življenja avstralskih Slovencev v Sydneyju, Canberri, Wollongongu in Melbournu, ampak se je na Univerzi v Sydneyju in Canberri seznanjala tudi z avstralskimi migracijskimi, etničnimi in interdisciplinarnimi (zgodovinsko- antropološko- sociološkimi) študijami. Veliko raziskovalne energije je posvetila novim metodološkim raziskovalnim možnostim in nam tako ponudila knjigo, ki ni zanimiva le zaradi vsebine, ampak tudi zaradi metodologije. Prav zaradi metodološkega pristopa, nadalje zaradi obsežne bibliografije, ki bo lahko koristila vsakomur, ki se ukvarja s podobno tematiko (obsega tudi zajeten sklop pregledanega periodičnega in časopisnega gradiva, arhivskega gradiva od 18.stoletja do danes pri nas in v Avstraliji), kot tudi zaradi literarne razsežnosti življenjskih zgodb, ki so jih avtorici pripovedovali njeni informatorji, je knjiga že dosegla širši krog bralcev med slovenskimi etnologi in med bralci nasploh. Posebnega pomena pa je knjiga prav gotovo za avstralske Slovence same.

Največjo pozornost pri večini bralcev pritegne gotovo drugi del knjige, ki pod skupnim naslovom Pripovedi brez konca (str. 87-230) prinaša trinajst pripovedi Slovencev, živečih v Avstraliji. Vendar pa ne smemo spregledati prvega dela knjige, ki nas v te pripovedi uvaja s podatki, nujno potrebnimi za celostno razumevanje.

V poglavju Dve stoletji naseljevanja Avstralije (str. 15-34) avtorica navaja pregled prihodov posameznih etničnih skupin na avstralsko celino v dolgem obdobju od 18. do konca 19. stoletja. Ta prikaz temelji na analizi številnih arhivskih virov, statističnih podatkov, raziskovalnih študij, ki jih je avtorica dobila v univerzitetnih knjižnicah in drugih državnih ustanovah v Sydneyju in Canberu. Zgodovino naseljevanja na avstralsko celino je avtorica smiselno razdelila na posamezne časovne etape, ki jih metodološko določajo različne politične, gospodarske in kulturne okoliščine.³ Namen prikaza je bralcu predstaviti, kaj sta število priseljencev in njihov etnični izvor pomenila za sprotno spreminjanje in dopolnjevanje etnične in kulturne podobe Avstralije. Tako so v Avstraliji že konec 19. stoletja nastala prva večja etnična naselja, kar je avstralsko družbo sčasoma razdelilo na več etničnih getov.

Poglavje Avstralski multikulturalizem (str.34-39) nakazuje ta problem nadrobneje. Govori o prizadevanju avstralskih oblasti, da bi presegli kulturno-etnične getizacije avstralske družbe in o prizadevanje za iskanje družbene kohezivnosti, kateri podlaga naj bi bili predvsem ekonomski temelji. Multikulturalizem avstralske družbe naj bi omogočal svobodne socialne povezave in enakopravnost v izražanju vseh etničnih identitet. Vendar lahko o uspehih tega projekta govorimo le pogojno, saj se je politična in ekonomska moč v avstralski družbi ohranila v rokah t.i. "white English speaking people", prav tako pa tudi njihovo prvenstvo v kulturi. Neznanje angleškega jezika tako ni samo etnična in kulturna "drugačnost", ampak istočasno tudi ekonomska ovira. "White English speaking people" so svojo prednost prvih priseljencev uspeli ohraniti vse do danes v nacionalnem, političnem, ekonomskem in kulturnem ozirju. Etnično in kulturno identiteto drugih priseljencev pa zadržati v glavnem na ravni vsakdanje kulture prehrane, glasbe in sorodstvenih razmerij. Tudi, kadar druge etnične skupine posegajo na raven državnih ustanov (šolstvo, mediji, parlament), je jasno, da ostaja avstralska družba zgolj anglosaksonsko nacionalna.

V poglavju Odhajanja in prihajanja Slovencev v "Daljno deželo" (str.39-50) zvmemo, kakšne so bile od 18. stoletja dalje pri nas predstave o Avstraliji, kako so se te predstave spreminjale in kako se je znanje dopolnjevalo. Pregled kaže vpliv posameznikov (predvsem slovenskih pomorščakov) in časopisja (Bleiweisove novice, Slovenski narod) pri odkrivanju "daljne dežele". Izmed strokovnih priložnikov naj za avtorico opozorimo na pomen monografskega dela Avstralija in nje otoki avtorja Ivana Vrhovca. Knjiga je izšla l.1899 pri Mohorjevi družbi in je že temeljila na strokovnih zgodovinskih, geografskih in antropoloških opisih avstralske celine in tamkajšnjega prebivalstva, zato je pomemben vir za slovensko etnologijo sploh.

V drugem delu pričujočega poglavja pa se je avtorica že posvetila sodobnemu času, obravnavanju političnih, ekonomskih in socialnih vzrokov, ali povodov, od konca druge svetovne vojne dalje, za odhod približno 25.000 Slovencev v Avstralijo.

Proces izseljevanja je po drugi svetovni vojni zajel vse ti. "vzhodnoevropske države", izmed drugih pa v večji meri še Italijo, Grčijo in Malto. Zgovoren je podatek, da je v letih 1951-1970 Evropo zapustilo kar 9.478.6000 ljudi (stran 29). Vzporedno s tem procesom se je etnična podoba avstralske družbe začela hitreje in koreniteje spreminjati prav po drugi svetovni vojni, saj se je večji del izseljencev naselil v Avstraliji. Samo v petdesetih letih je v Avstralijo prispelo prek 500.000 beguncev iz Jugoslavije, Poljske, Litve, Latvije, Albanije, Grčije in Italije. V celoti gledano, se je v tem obdobju v Avstralijo priselilo več kot 100 različnih etničnih skupin.

Avtorica posveča posebno pozornost analizi vzrokov izselitve iz Slovenije. Njene ugotovitve lahko strnemo v naslednjem:

452

- Izseljevanje je bilo najbolj intenzivno v petdesetih letih, bolj ali manj množično pa je potekalo vse do sedemdesetih. Končalo se je nekako sredi sedemdesetih, ko so iz Slovenije v tujino sicer še odhajali predvsem strokovnjaki, vendar "slovenskega bega možganov" v Avstralijo ne zasledimo.

- Glavni vzrok za izseljevanje je bil preplet gospodarskih in političnih razmer:

"Prve skupine povojnih slovenskih beguncev v Avstraliji razlikuje od ostalih, ki so se kasneje izselili za njimi, njihov pretežni politični vzrok izselitve, čeprav jih nekateri avtorji v okviru jugoslovanske emigracije opredeljujejo tudi za ekonomske izseljence. Pri tem ne moremo zanemariti dejstva, da je večina morala zapustiti domovino ne glede na socialni in gospodarski položaj." (stran 56).

K poznejšim političnim dejavnikom je moramo šteti še dejstvo, da je politični sistem v Jugoslaviji določal (neugoden) gospodarski položaj. Zato izseljenci v petdesetih in šestdesetih letih niso bili politični nasprotniki nove družbene ureditve, ampak posamezniki, katerim je politični sistem krojil takšne ekonomske razmere v katerih niso videli perspektive zase. Med povode za odhod pa avtorica šteje družinske razmere in osebne lastnosti posameznikov. Ob tem ne smemo pozabiti, da jih je večina odhajala z mislijo na skorajšnjo vrnitev ("čez dve leti") in da so si predvsem želeli pridobiti v tujini sredstva za poznejše uspešnejše življenje doma.

V Avstralijo so prihajali predvsem samski moški in mladi pari od 18. do 25. leta starosti. Odhajali so ljudje različnih socialnih porekel, izobrazbene in intelektualne ravni, ki pa so se morali ob prihodu v Avstralijo poenotiti na nižji ravni fizičnih delavcev.

("Moral ste reč, da ste delavc, ker če niste bil delavc, te Avstralija ni uzela. Avstralija je hotla imet delovno silo. Gledal so mišice, ker so res hotel imet močne ljudi." -stran 122)

Prehod jugoslovanske državne meje je bil do l.1963 mogoč samo ilegalno, zato so imeli Slovenci ob prihodu v Avstralijo politični in ekonomski status t.i. beguncev, pobeglih, tujcev, taboriščnikov, displaced people, employed workers, two years kontrakt people. Dve leti so preživel na delovnem mestu, ki jim ga je določila avstralska vlada, in tako avstralski družbi odplačevali stroške ladijskega prevoza in začetnega bivanja v begunskih taboriščih. Bili so v prvi vrsti ekonomska in politična kategorija, pri kateri pripadnost tej ali oni etnični skupini sploh ni igrala pomembne vloge. Politični in ekonomski okvir, ki ga je za priseljence določila avstralska družba (avtorica ga v knjigi natančneje opisuje

in analizira), je torej bil za vse enak, ne glede na nacionalno in socialno identiteto priseljenca.⁴

V knjigi *Med srečo in svobodo* je naredila avtorica v metodologiji raziskovanja vsakdanjega načina življenja slovenskih priseljencev v Avstralijo korak naprej k razumevanju in prikazu njegovega bistva. Bistvo vsakdanjega načina življenja se kaže ravno v razmerju med objektivno družbeno (ekonomsko, politično) danostjo in enkratno, originalno in neponovljivo življenjsko zgodbo vsakega posameznika. Enak "objektivni" družbeni okvir se ponavlja vedno znova v enakih, a spet tako različnih si življenjskih zgodbah. O teh pa nam lahko spregovorijo le posamezniki. O svojem metodološkem pristopu pravi avtorica v uvodu takole:

"Glavnino knjige vsekakor predstavljajo do sedaj še neobjavljeni intervjuji z izseljenci, ki so nastali v letih 1981-82. Ker sem se najdlje zadrževala med Slovenci v Sydneyu, je večina s kaset prepisanih pogovorov ravno od tam, več kot polovica pa jih bo moralo na objavo še počakati... Vsak izmed njih je individuuum s svojo enkratno in neponovljivo življenjsko pripovedjo. Zato jih ne kaže posploševati. V knjigi so predstavljene življenjske usode konkretnih ljudi. Med njimi so bili nekateri bolj, drugi manj zgovorni. Nekaterim se je zdelo pomembnejše govoriti o vsakdanjem delu, drugim o družini, tretjim zopet o domotožju..." (stran 9).

"Videti izseljenca skozi njegove občutke in čustva, spoznati njegovo notranjost - izpovedano med vrsticami- mi je postalo nekakšno vodilo v času skupnega bivanja z njimi in še bolj v času nastajanja knjige. To me je odvrnilo od do sedaj uveljavljenih, toda neživljenjskih definicij izseljenca, izseljenstva. *Opredeljevanje ljudi ne bi smelo biti podobno razvrščanju predmetov v predale, ki tam ostanejo, dokler jih sami ne premaknemo na drugo mesto.* (Poudarila D.H.). Morda bi se kazalo pri (nepotrebnem?) razvrščanju Slovencev na tujem bolj opreti na njihovo razmišljanje o lastnem življenju in manj uporabljati kategorije stalni, začasni; politični, ekonomski itd."

V poglavju *Pripovedi brez konca* (stran 87-230) se zvrsti torej trinajst pripovedi, ki so zapisane v avtentičnem pogovornem jeziku. Avtorica se je tako odločila, ker meni, da

"prav gotovo obstaja več dejavnikov, ki so in še vplivajo na oblikovanje jezika Slovencev v Avstraliji. Ker je to njihovo najpomembnejše izrazno sredstvo, s katerim se predstavljajo bralcu, sem se z dobrim namenom trudila ohraniti ga v vsej njegovi izvornosti, sočnosti, preprostosti. Takšen jezik je odraz njih samih." (stran 11).

Trinajst pripovedi avstralskih Slovencev je v socialnem oziru trinajst pripovedi ljudi avstralskega srednjega delavskega sloja, živečega v urbanem središču. Način življenja avstralskih Slovencev, ki pripadajo še drugim socialnim in poklicnim skupinam, pa v tej knjigi ni zajet. Deloma na to opozorja že avtorica sama:

"O tistih naših izseljencih, ki se s svojimi rojaki ob koncu tedna ne srečujejo na slovenskih društvih in v cerkvah; o tistih, katerim so socialne podpore in igre na srečo edini vir preživetja; o vseh, ki jim je iskanje opalov in zlata postalo življenjska avantura; in še o mnogih drugih, raztepenih po avstralski notranjosti, ta knjiga ne piše" (stran 12).

Pomisliti velja ob njih zlasti na intelektualce in študente slovenskega porekla, ki jih informatorji sicer ne omenjajo pogosto, vendar je njihova vloga pomembna:

"Eno mlajših je tut Akademsko društvo tle u Sydneyu. Nastalo je dejansko iz razgovora met ludmi, ki so končal doma univerzo, in pa tistimi, ki so tle začel univerzo delat. In akademiki niso najdl in tud niso mogli najt zveze z našimi normalnimi organizacijami, ker je bila izobrazbena razlika prevelika... Pol so pa enkrat ustanovil Akademsko društvo, ki ima namen samo socialno združevanje: nardit možnost metsebojnega spoznavanja met tistimi, ki študirajo ali so dokončal univerzo.

In zdej, ravn prejšn mesec, so imel eno prvo tako zbiranje tut študenti, ki študirajo na univerzi tu. Jih je nekaj čez šesdst takih, ne. To je veliko" (Jože Čuješ, stran 131).

454

Bolj pester in zaokrožen je krajevni izvor informatorjev, saj so izbrani tako, da zastopajo vse predele slovenskega etničnega ozemlja, ne samo današnjih državnih meja Slovenije, ampak naprimer tudi Tržaško in Koroško, ker sta spadali v cono B. V Avstralijo so se priselili v istem obdobju - v desetletju od začetka do konca petdesetih let, morda tudi kakšno leto prej ali pozneje. Tako so informatorji tudi generacijsko poenoteni, rojeni večinoma v dvajsetih letih tega stoletja.

Prav nemogoče je v tem knjižnem poročilu neokrnjeno prikazati izvirnost jezika in mišljenja vsakega posameznega informatorja. Bogastvo posameznih pripovedi je mogoče doživeti le z lastnim branjem, zato povzemanje zgodb na tem mestu ne bi imelo pravega smisla. Pripovedi je mogoče predstaviti v tistih metodoloških točkah, ki dajejo največ iztočnic za razmišljanje nam samim in hkrati tistih, ki so pričujočo knjigo najbolj določili:

- Posamezne zgodbe informatorjev so predvsem njihovi spomini, saj v večini primerov obsegajo analizo lastne življenjske poti skozi dolgo razdobje od priselitve v petdesetih letih do intervjuja z raziskovalko v začetku osemdesetih. Je zelo strnjena pripoved o tem, kako informator vidi samega sebe, kako razume svoje odnose z drugimi. V tem smislu tudi ne more biti povsem objektivna, saj je marsikaj izpuščeno, (celotna življenska zgodba - pripoved informatorja, je strnjena na nekaj straneh) poleg tega pa bi zgodba informatorjevega življenja verjetno zvenela nekoliko drugače, če bi jo pripovedovale "druge oči" (sosedje, sodelavci, sorodniki), saj informator ne more imeti objektivne distance do samega sebe. Pristati moramo torej na to, da posameznik ne more imeti objektivne resnice, ima predvsem svoje izkušnje in resnico svojih spominov. Ta v temelju tudi določa njegov način življenja, njegov odnos z drugimi. Šele podobe vsakdanjega načina življenja mnogih različnih posameznikov, omogočajo raziskovalcu zaslutiti, kakšen je neposrednega načina življenja neke skupnosti kot celote.

- Pristop k individualnemu je avtorici razširil možnosti v raziskovanju načina življenja in narodne identitete avstralskih Slovencev. Le posameznik je namreč tista "kategorija", v kateri so združene in vzporedno sobivajo vse druge kategorije: posameznik je nosilec vseh vlog hkrati - je etnično (nacionalno) določen ima socialno (poklicno-družbeno) vlogo, osebno družinsko funkcijo, vlogo v kulturnem in družabnem življenju, v medsosedskih in še mnogih drugih odnosih. Prav v teh osebnih pripovedih v pričujoči knjigi se izražata medsebojni

preplet vseh vlog in absolutna nerazdružnost teh kategorij (nacionalnih, socialnih, razrednih).

Zgodbe nam pripovedujejo informatorji, ki so v svojem primarnem nacionalnem okolju preživeli vsaj svojo mladost, torej najmanj 17 do 20 let svojega življenja, mnogi pa tudi več. V mladosti so si deloma zavestno, deloma pa nezavedno izoblikovali svojo slovensko narodno identiteto. V tem smislu je tudi raziskovalni predmet pričujoče knjige poenoten in ga podnaslov knjige upravičeno zaokroža z izrazom "avstralski Slovenci". Identifikacijski elementi njihove primarne narodne identitete so se v tridesetih in več letih seveda spreminjali in spremenili. Avtorica se je metodološko odločila za prikaz miselne in čustvene samorefleksije pripovedovalčevega odnosa do svoje slovenske identitete. V ospredju je nacionalna zavest kot mentalna in čustvena kategorija, saj je avtorica opustila lastno analizo običajev, ki jih informatorji še ohranjajo, materialne kulture itd. Vsekakor je zanimivo, da informatorji v svojem odnosu do slovenske narodne identitete ločijo med "domačijskostjo" (kateri sta podlaga predvsem domotožje in močna čustvena navezanost na rojstni kraj in sorodnike) in svojo nacionalno identiteto. Domotožje je lahko njena podlaga, ni pa absolutna nujnost. Nacionalno slovensko so določeni tudi tisti, ki so (iz različnih vzrokov) pretrgali prav vse stike z "domačim" krajem in se nikoli ne vrnejo tja (niti na kratek obisk).

Identiteta "avstralskih Slovencev" je bila vseskozi, od prihoda na avstralsko celino dalje, večplastna: na začetku so bili v ekonomskem oziru taboriščniki na dveletnem obveznem delu, v etničnem smislu pa tujci, ki so se nagonsko oklepali svoje etnične in kulturne identitete. Počasi se je njihova identiteta izoblikovala v vmesni prostor med "avstralskim slovenstvom" (etničnim poreklom) in kategorijo Novoavstralcev.⁵ To pomeni, da nobena kategorija ni enkratna in absolutna, temveč da je mogoče le skozi njihov medsebojni preplet zaobjeti širino tako neposrednega načina življenja kot nacionalne identitete.

Knjiga *Med srečo in svobodo* mag. Brede Čebulj-Sajko je vsekakor tako široko in sintetično zasnovana, da znatno razširja bralčevo obzorje poznavanja in znanja o Avstraliji in predvsem o načinu življenja ljudi slovenskega porekla, ki tam živijo.

Hkrati znotraj slovenske etnologije širi metodološke okvire raziskovanja neposrednega načina življenja in raziskovanja identifikacijskih elementov etnične, pa tudi nacionalne identitete. Zgodbe, ki jih pripovedujejo informatorji ponujajo raziskovalcu veliko možnosti za interpretacije, hkrati pa so tudi dobro izhodišče za nadaljnje, predvsem primerjalno raziskovanje.

Če danes govorimo o ekonomski (pa tudi etnični) kategoriji Novoavstralcev in ugotavljamo, kako so si ekonomski in etnični status uredili avstralski Slovenci, nas prav gotovo zanima tudi, kako so se v začetku in pozneje "znašli" pripadniki drugih narodnih ali etničnih skupin. Primerjalna analiza med etničnimi skupinami bi natančneje pokazala tudi slovensko identiteto. Hkrati pa, če je v ekonomskem oziru skupni moto vseh pripovedi v stavkih: "Če se zdaj ozrem nazaj in se spominjam, kako smo se trudili, da smo nekaj uspeli...", ugotovimo, da so z ekonomskim trudom in naperi ustvariti si primerno življenje, šli po svoji življenjski poti tudi vsi Slovenci, ki so ostali doma.

Pomembne bi bile tako metodološko in vsebinsko primerjalne študije prav vseh relacij.

Četudi avtorica še nadaljuje raziskovalno delo (doktorski študij) na temi, ki jo je deloma zaokrožila v pričujoči knjigi, se zdi, da le nemogoče pričakovati, da bi en sam raziskovalec lahko odelal (s še tako intenzivnim delom) tako široko raziskovalno področje. Breda Čebulj-Sajko je raziskovanju načina življenja in kulturne identitete "avstralskih Slovencev" postavila trdne vsebinske in metodološke temelje, zato bi si zdaj želeli več nadaljnega strokovnega sodelovanja in pobud, tako na institucionalni strokovni ravni (visokošolski študijski program etnologije na ljubljanski Univerzi, raziskovalni projekti drugih etnoloških inštitucij...) kot neformalni, združenih v širšem, skupinskem raziskovalnem projektu.

Daša Hribar

1. Avtorica v knji sicer ne navaja teoretske distinkcije med kategorijam "priseljenci" in "izseljenci", ampak jih preprosto označuje z "Avstralski Slovenci". Glede na zgodbo, ki jo pripoveduje ta knjiga sem se v nadaljevanju tega knjižnega poročila odločila za uporabo oznake slovenski priseljenci (v avstralsko družbo).

2. Na oddelku za etnologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani je diplomirala l. 1985. Ob tem je v Slovenskem etnografskem muzeju pripravila odmevno razstavo s katalogom Ljudje z dvema domovinama.

3. l. 1778 - 859 prebivalcev; l. 1901 - 3,773.801 p.; l. 1945 - 7,430.197 p.; l. 1950/51 8,431.391p.; l. 1961 10,508.186p.; l. 1981 14,576.330p. Slovencev se je po drugi vojni v Avstralijo preselilo ok. 25.000. Avtohtono prebivalstvo je istočasno množično izumiralo. Od prvotnega števila 300.000 jih je konec 19. st. živel le še 95.000.

4. Le da je za nekatere etnične skupine bil morda še bolj restriktiven kot za druge. Tako določilo je veljalo naprimer za Kitajce in sploh za azijske etnične skupine.

5. "Novoavstralec" je pogostejša samooznaka kot Avstralec. Označuje vse tiste, ki ki so se v Avstralijo priselili po drugi svetovni vojni. V etničnem oziru določa njihovo različnost od Anglosaksoncev. Hkrati pa pomeni vse "neanglosaksonce", torej množico različnih etničnih skupin pod skupno oznako Novoavstralsci in pomeni hkrati torej tudi ekonomsko kategorijo.